

витрачається на продуктивну працю, то це і є верхня межа рівня екстенсивного використання праці.

Інтенсивність праці характеризує ступінь її напруженості і визначається кількістю фізичної та розумової енергії людини, витраченої за одиницю часу. Підвищення інтенсивності праці також має свої межі, а саме: фізіологічні та психічні можливості людського організму. Нормальна інтенсивність праці означає таку витрату життєвої енергії людини протягом робочого часу, яку можна повністю поновити до початку наступного робочого дня при реально доступній для цієї людини якості харчування, медичного обслуговування, використання вільного часу тощо.

Отже, рівень екстенсивного використання праці та інтенсивність праці — це важливі фактори зростання продуктивності праці, які, однак, мають чіткі обмеження, тобто не можуть використовуватися безкінечно.

Джерелом зростання продуктивності праці, яке не має меж, є техніко-технологічне вдосконалення виробництва під дією науково-технічного прогресу.

Література:

1. Бойчик І.М. Економіка підприємства: [Навч. посібник]. / І.М. Бойчик - К.: Атака. - 2002. - 480 с.
2. Бойчик І.М. Економіка підприємства: [Навч. посібник]. / І.М. Бойчик, П.С. Харів, М.І. Хопчан, Ю.В. Піча. - [Вид.2-ге, переробл. та доп.]. - Львів: Новий світ. - 2001. - 298 с.
3. Гетьман О.О. Економіка підприємства: [Навч. посібник для студентів ВНЗ.] / О.О. Гетьман, В.М. Шаповал - К.: Центр навчальної літератури. - 2006. - с. 194-201.
4. Мельник А.Г. Економіка підприємства: Конспект лекцій: [Навч. посібник] / А.Г. Мельник, О.І. Корінцева - Суми: ВТД «Університетська книга». -2004. - с. 41-45.

МЕТОДИ ОЦІНЮВАННЯ ЕФЕКТИВНОСТІ ДІЯЛЬНОСТІ ПІДПРИЄМСТВА

СЛОБОДКІНА В. Ю.

*Харківський національний технічний університет
сільського господарства імені Петра Василенка*

**Науковий керівник – ст. викладач
Сагачко Ю. М.**

Основну діяльність кожного підприємства становлять виробничі процеси, що виконуються у відповідних підрозділах. Тому важливим є точне та

функціональне розміщення кожного підрозділу на підприємстві, що в свою чергу сприятиме продуктивній роботі виробництва.

Одним з перших виробничий потенціал як економічну категорію, розкрив А.І. Анчишкін. На його думку для виробничого потенціалу характерними є «виробничі ресурси, їх об'єм, структура, технічний рівень та якість...». Добикіна О.К. визначає виробничий потенціал як «здатність виробничої системи виробляти матеріальні блага, використовуючи ресурси виробництва». Неможливість дати єдине визначення і трактування виробничого потенціалу пояснюється його складністю як економічної категорії. У зв'язку з цим дослідження виробничого потенціалу підприємств АПК є надзвичайно актуальним завданням, вирішення якого необхідно як для оцінки потенційних можливостей аграрного виробництва, так і для встановлення резервів росту об'єму виробництва сільськогосподарської продукції за рахунок оптимального залучення факторів виробництва.

Структурна зміна «виробнича структура» відіграє надзвичайно важливу роль в операційній системі АПК, тому що вона є складовою частиною найкритичнішої комплексної внутрішньої змінної «Структура організації». Оптимізація виробничої структури організацій аграрного сектора є важливим напрямом їх організаційно-економічної реструктуризації. Адже, оптимальна виробнича структура забезпечує стан внутрішньої збалансованості та пропорційності ресурсного потенціалу організації, а також обумовлює ступінь оптимальності організаційної структури. Неоптимальні виробнича і організаційна структура тягнуть за собою зростання обсягу поточних витрат і відповідно пониження рівня рентабельності виробництва.

Відомі три типи виробничої структури підприємства: предметний, технологічний і змішаний. Чим вище складність технологічного процесу, тим більш розгалуженою і громіздкою виявляється структура підприємства, а отже, і більші його розміри.

Оптимізація представляє собою процес удосконалення та покращення функціонування певної системи. Для здійснення оптимізації виробничої структури сільськогосподарського підприємства необхідно проаналізувати різні шляхи реалізації цього завдання та фактори, які впливають на цей процес. Важливим чинником для визначення напрямку оптимізації виробничої структури сільськогосподарського підприємства є рентабельність. Рентабельність аграрних підприємств безпосередньо залежить від досягнутого рівня ефективності окремих видів

виробництва. Рентабельність характеризує економічну ефективність виробництва, за якої підприємство за рахунок грошової виручки від реалізації продукції (робіт, послуг) повністю відшкодовує витрати на її виробництво й одержує прибуток як головне джерело розширеного відтворення.

З метою оптимізації виробничої структури підлягає аналізу за такими показниками:

- розміри виробничих ланок;
- ступінь централізації окремих виробництв;
- співвідношення між основними, допоміжними та обслуговуючими виробництвами;
- пропорційність виробничих ланцюгів, що входять до складу підприємства;
- рівень спеціалізації окремих виробничих ланцюгів;
- ефективність просторового розташування підприємства;
- характер взаємозв'язків між підрозділами [5].

Таким чином удосконалення виробничої структури здійснюється за кількома напрямками. По-перше, це визначення оптимальних розмірів підприємства. По-друге, поглиблення спеціалізації основного виробництва, яке полягає у виборі її форми для виробничих підрозділів, відповідності типу, масштабу виробництва та незмінності обраної форми спеціалізації для однакових виробничих умов.

По-третє, централізація допоміжних і обслуговуючих служб підприємства, яка заснована на концентрації однорідних робіт і дозволяє, з одного боку, підвищити рівень механізації цих робіт, з іншого – спростити виробничу структуру, шляхом скорочення зайвих і паралельно діючих виробничих підрозділів.

По-четверте, відокремлення окремих видів технічного обслуговування виробництва і формування їх в самостійні підприємства. Значну питому вагу в структурі більшості промислових підприємств займають допоміжні та обслуговуючі господарства. По-п'яте, спрощення виробничої структури за рахунок ліквідації зайвих ланок і переходу до безцехової структури.

Оптимізація виробничої структури – одна з відправних точок для цілеспрямованої зміни структури сільськогосподарського підприємства і входних його елементів, які формують діяльність у зв'язку з впливом факторів зовнішнього або внутрішнього середовища. За допомогою оптимізації виробничої структури сільськогосподарського підприємства та його діяльності можна встановити перспективний виробничий напрям розвитку, сформулювати нову галузеву концепцію. Також важливими шляхами покращення виробничої структури підприємства є

подолання сегментації в побудові виробничих процесів і створення єдиних потоків виготовлення продукції без виділення цехів.

Література:

1. Анчишкин А.И. Прогнозирование роста социалистической экономики / А.И. Анчишкин. – М.: Экономика, 1973. – 205 с
2. Добикіна О.К. Потенціал підприємства: формування та оцінка: навч. посіб. / О.К. Добикіна та ін. – К.: Центр навчальної літератури, 2007. – 202 с.
3. Гетьман О.О., Шаповал В.М. Економіка підприємства Навч. посіб. — 2-ге видання. — К.: Центр учбової літератури, 2010. — 488 с.
4. Математическое моделирование экономических процессов в сельском хозяйстве; под редакцией А.М. Гатаулина. – М.: ВО «Агропромиздат», 2000. – 180 с.
5. Пліса В.Й. Стратегія управління фінансовою стійкістю підприємства / В.Й. Пліса // Фінанси України.- 2009. - № 11. - С. 36-42.

АНАЛІЗ ЛІКВІДНОСТІ ТА ПЛАТОСПРОМОЖНОСТІ ПІДПРИЄМСТВ

СОРОКІНА О. М.

*Харківський національний технічний університет
сільського господарства імені П. Василенка*

Науковий керівник – ст. викладач

Бабан Т. О.

Результатом формування і реалізації фінансової політики підприємства має бути його стабільний фінансовий стан, здатність розвиватися у перспективі.

Одними з головних критеріїв цього виступають платоспроможність і ліквідність підприємства які визначають здатність підприємства розраховуватися за своїми зобов'язаннями в поточному і майбутніх періодах. У ринкових умовах кожен господарський суб'єкт повинен мати достовірну інформацію про ліквідність та платоспроможність як свого підприємства, так і своїх партнерів.

Одними з важливих показників оцінки економічного потенціалу підприємства є показники ліквідності та платоспроможності.

У деяких працях вітчизняних економістів поняття «ліквідність» та «платоспроможність» ототожнюються. Але слід звернути увагу на суттєву різницю між ними.

Платоспроможність – це можливість підприємства наявними грошовими ресурсами своєчасно погасити свої строкові зобов'язання.